

Den sanna helgelsens hemlighet

eller svar på frågan:

Vad är den egentliga orsaken, varför somliga kristna bära så ringa frukt, under det andra, som hava samma tröga och onda natur, likväl äro så rika på goda gärningar och alla Andens frukter?

Joh. 15: 4-7.

Förbliven i mig, och jag i eder. Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv, med mindre han förbliver i vinträdet, så icke heller I med mindre I förbliven i mig. Jag är vinträdet, I ären grenarna; den som förbliver i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra.

Detta är Herren Kristi svar på vår fråga. Kan något vara vissare och pålitligare än Kristi egna ord? Nu äro väl orden tydliga och även ganska väl bekanta, men det är en fiendens makt över våra sinnen, så att vi icke kunna stanna och betänka dem. Kristna, som bekymra sig om denna fråga: Hur skall jag en gång få kraft till ett bättre leverne? böra allvarligt fästa sina tankar vid dessa Kristi ord. Det skall vara många, som icke behöva dem, nämligen de fria, lättsinniga själar, som icke veta av detta bekymmer, utan äro ganska nöjda med sin gudaktighet. Och den, som icke redan av den omständigheten, av denna sin självbelåtenhet kan märka, att det står illa till med själen, lär knappt kunna väckas av något.

Uti Kristi tal om sina grenar hava vi i synnerhet tre viktiga lärdomar - eller upplysning i tre för de troende mycket närgående frågor, av vilka vi redan betraktat de två första. Vi såg först, hur Herren omtalar två slags grenar i sig; vi såg, att icke all tro på Kristus är en saliggörande tro, att icke varje förening med honom är en sann och salig förening, efter han sade: grenar i mig, som icke bära frukt och borttagas.

Då uppkom den första frågan: Vad utgör de utmärkande tecknen, varigenom de äkta, goda grenarna skiljas ifrån dessa oäkta, som skola bortkastas? Och vi betraktade Herrens förklaring, att det första, som utmärker dessa goda grenar, är, att de bära frukt; vi såg då skillnaden mellan gärning och frukt, mellan lagens omtänksamt gjorda verk och Andens av föreningen med Kristus härflytande frukter; vi såg, hur det som förut är så tungt och svårt, blir genom en hel benådning och förening med Frälsaren så lätt och kärt, att det går liksom av sig självt och blir vår nya natur, till bevis på en skedd födelse av Anden. Detta var det första kännetecknet.

Det andra, som utmärkte dessa goda grenar, var, att de rensas, att de icke, likt de oäkta grenarna, få växa, såsom det vill sig, utan att dessa goda grenar stå under vingårdsmannen noggranna vård, vilken med sin kniv avskär allt, som förhindrar växten, »på det att de må bära mera frukt». Men härav funno vi ock, att de rätta kristna, vilka Herren här kallar goda, fruktbärande grenar, likväl icke äro helt rena, efter de ännu skola fortfarande rensas; och därav uppkom den andra viktiga frågan: Hur kunna vi då vara för Gud tacksa? Och hur äro vi då ansedda inför Herrens ögon? - och funno åter i Kristi egna ord, att de, som äro i honom genom tron, äro »för Guds ögon helt rena blott genom hans ord och genom en tvagning»; såsom han sade: »Nu ären I rena för det ords skull, som jag har talat till eder» (v. 3), och åter: »Den, som har badat, är hel och hållen ren» etc. Och vi betraktade då, hur han, vilken »har ögon såsom en eldslåga», och »för vilken icke ens himlarna äro rena», likväl erkänner dem såsom alldeles rena, vilka genom tron äro tvagna i hans blod - hur den evige domaren sade om dem, som ännu gingo på jorden, med alla de skröpligheter, som vi skåda i deras historia: »Nu ären I rena» och »alldeles rena». Vi kunde där likasom med ögonen se, vad rättfärdiggörelsen i Kristi blod vill säga. Vi såg, att mitt under det vi själva se idel synd och orenlighet hos oss, ser Gud oss i Kristus såsom alldeles rena och tacksa barn. Och Herren själv har sagt det.

Nu följer här den tredje frågan, vilken ock för varje troget hjärta är högst angelägen, och den lyder så: Jag har väl med Guds nåd börjat tro vår fördolda renhet och rättfärdighet i Kristus; jag har ock fått erfara, att jag genom

nåden fått ett nytt hjärta, med Andens väsentligaste frukter, en ny kärlek och lust till Guds lag efter den invärtes människan; men känner ännu en annan lag i mina lemmar, - synden, synden, som ännu låder vid mig. Hur skall jag nu alltmer besegra denna? Hur skall jag få kraft att bära allt fler och bättre Andens frukter? Jämte min nya håg lider jag ännu av stor skröplighet, ja, stundom av en alldeles ömklig svaghet. Hur skall jag få mera kraft? Det är på denna fråga, som Herren svarar i de ord, vi nu vilja betrakta.

Men innan vi företaga den egentliga betraktelsen, vilja vi ännu betänka några omständigheter, som böra göra oss dessa Kristi ord särdeles viktiga. Vi se av allt vad Kristus här talar, hur det ligger honom om hjärtat, att hans trogna måtte bära frukt, ja, såsom han själv säger, att den grenen, som bär frukt, måtte dock »bära mera frukt». Genom hela denna beskrivning om vinträdet och grenarna, talar han först och sist om deras frukt. Detta är något, som var och en måste märka, och vilket vi därför böra väl betänka. Nåd och förlåtelse skänker han oss fritt och för intet; barnskapet hos Gud och det eviga livet, allt är det Guds fria gåva, genom Kristi dyra blod oss förvärvat; men sedan vi nu blivit så lyckliga, att vi äga allt detta genom tron och nu stå i Guds vänskap, uti ett nåderike, där ingen lag får fördöma oss, ingen synd tillräknas oss; så vill han, att vi icke skola förvända denna nåd till lösaktighet och vara »overksamman eller utan frukt med avseende på vår Herre Jesu Kristi kunskap» (2 Petr. 1:3-8), utan att vi tvärt om bliva mer och mer rika i alla goda verk, Fadern till pris och våra medmänniskor till välsignelse. Därtill förmanar och uppmuntrar han oss med ord (v. 8), därtill tuktar han oss med sitt »rensande», på det att vi »må bära mera frukt» (v. 2).

Han säger ock uttryckligt, att de, som mer troget och beständigt förbliva i honom, skola till och med bära mycken frukt (v. 5). Vi se ock, att det häruti är en stor skillnad mellan olika kristna; såsom ock Herren säger om den goda åkerns säd, att »den bär frukt och giver dels hundrafalt, dels sextiofalt och dels trettiofalt». Somliga kristna äro nästan beständigt verksamma i kärlek och goda gärningar; andra äro mycket mindre fruktbärande; och slutligen finns det några, som äro så vårdslösa och ofruktbara, att de knappt tyckas veta, att de äro kallade att leva, »icke för sig själva, utan för honom, som för dem har dött och uppstått». Och det är något ganska underligt; ty vi tala dock om sådana, som synas för övrigt hava liv i Guds Sons namn - de kunna icke umbära ordet om Kristus, de drivas av sin syndakänsla att i evangelium söka sitt hjärtas tröst; de, som sålunda för sitt liv och sin tröst behöva evangelium, kunna svårligen uteslutas ifrån Guds barns antal - »den som har Sonen, han har livet», men det besynnerliga är, att de likväl på samma gång bära så ringa frukt.

De hava visserligen de mest väsentliga livstecknen, såsom en ny kärlek, både den broderliga och den allmänneliga; de troende äro deras syskon, och de äro skilda ifrån världen; de hava ock fått ett nytt hjärta för sina medmänniskors andliga väl och glädjas åt evangeliets framgång - och äro genom allt detta andra människor, än de förut voro - men deras andliga liv är dock så svagt, deras kärlek så kall och inskränkt emot vad den är hos vissa andra kristna, den förmår föga att driva dem till någon bevisning; de leva i det mesta för sig själva, eller för dem, med vilka den naturliga kärleken eller den egna nyttan binder dem; men att av ren kärlek för andras skriande behov uppoffra något, vare sig lekamliga medel eller egen bekvämlighet eller några hälsosamma ord för själarna, därtill hava de föga lust eller kraft; då däremot andra kristna tyckas helt leva för sina medmänniskor; under det de troget sköta sitt jordiska kall, är dock hjärtat riktat på alla människors tjänst, och detta med en villighet och lätthet, som om det vore deras natur, då de likväl i sitt naturliga tillstånd levde blott för sig själva.

Vad Andens övriga frukter angår, är förhållandet enahanda. Fröjd och frid i Herren är något, som dessa sömnaktiga kristna knappt veta av, om icke av minnet från deras första benådnings bröllopsdag; deras saktnodighet, mildhet, långmodighet etc. bero huvudsakligen av deras naturliga anlag; själva nåden förmår föga att driva dem t.ex. att förödmjuka sig för människor o.s.v.

Allt detta finnes helt annorlunda hos andra kristna: med den svåraste natur hava de dock genom nåden blivit så böjda, att om de ock förgå sig genom otålighet eller vrede, de själva under bitter ånger erkänna det och bedja både Gud och människor om förlåtelse; och om de än i allmänhet gå mer betungade av sina synder, bliva de

dock genom evangelium åter så vederkvickta och glada, att de ännu erfara, vad fröjd och frid i Herren vill säga. En sådan skillnad i avseende på Andens frukter hos olika kristna kan var och en med ögonen se.

Och Kristus har likväl förklarat, att fastän skillnaden är så stor, som mellan hundra och trettio (Matt. 13:33), höra dock båda till den goda jorden. Vi erinra åter, att här är endast fråga om det, som nåden verkar i motsats mot din egen natur. Vi skola icke förbise, att de olika naturanlagen öva ett stort spel i dessa avseenden; den ene har ett av naturen mycket lätt, glatt och tjänstaktigt sinne, då däremot en annan är av en trög, tung och overksam natur, och dessa olika naturanlag giva en yttre prägel åt hela kristendomslivet, varav kommer, att gåvorna äro mångahanda, där dock Anden är densamme. Men tänk, vad dock det betecknar, när en trög, tung och svår natur likväl genom nåden och Kristi kärlek blivit driven att flitigt bekänna Kristus, verka för själars väl och villigt tjäna alla människor i varjehanda deras behov. Och tvärt om, när en människa med en lätt, glad och verksam natur aldrig blivit driven till denna kärlekens verksamhet, utan tjänar blott sig själv; eller när en människa, som med lätthet kan tala tusende ord om yttre obetydliga ting, likväl aldrig brukar tala om Frälsaren och hans nåd. Tänk, vilken bevisning, som ligger i dessa förhållanden!

Det är endast om dessa Andens uppenbara verk här är fråga. Skulle icke var och en här gå till sig själv och besinna, att det ännu måste fattas något, när icke dessa Andens frukter följa. Och även om vi börjat bära några goda frukter, vill dock Herren hava oss mer och mer fruktbärande. Ja, »han har dött för alla», säger aposteln, »på det att de, som leva, icke mera må leva för sig själva, utan för honom, som för dem har dött och uppstått». En kristen har icke rättighet att leva blott för sig själv, utan är kallad att leva för Kristus och hans dyrköpta. Det leverne, som någon lever blott för sig själv, är icke något kristligt leverne.

Även i din husliga kallelse har du otaliga tillfällen att för dina medmänniskors tjänst försaka dig själv, fördraga deras fel, ömma för deras själar o.s.v., och dessutom får du alltid lediga stunder, då du kunde i kärlek tänka på de många, dyrköpta, men olyckliga själarna utom ditt hus, använda tillfällen att säga dem ett hälsosamt ord, giva, låna eller påpeka en nyttig skrift eller annars i deras behov visa, att du tjänar Herren. Skulle icke Guds barn, vilka barmhärtighet har vederfarits, vara sådana goda fruktbärande träd? Tänk, när nu sådant icke sker, utan det är dig alltför svårt, du har ingen drivande kraft, du lever därför »overksam och utan frukt i vår Herre Jesu Kristi kunskap» - vad är då felet? vad är orsaken?

Så säger Herren: *Den som förbliver i mig och jag i honom, han bär mycken frukt; ty mig förutan kunnen I intet göra.* Se här orsaken! Du lever icke uti nog innerlig förtrolighet med din Frälsare, utan antingen i en förströdd, världslig och lättsinnig anda eller också uti ett lagiskt trälsinne eller, såsom ofta händer, i en blandning av båda. Dessa tveggehandas orsaker till detta kraftlösa och ofruktbara liv skilja sig förnämligast därigenom, att de, som leva i världslighet, lättsinne och sömnaktighet, hava mer lätt för att trösta sig själva, kunna ock under tiden försvara sig och vilja icke tro, att saken är så viktig - detta utmärker just den tillfälliga sömnen. Kristus säger om de tio jungfrurna, även de visa: De blev alla sömniga och somnade. Och Paulus skriver till Timoteus: »Jag påminner dig att uppliva Guds nådegåva, som är i dig» (2 Tim. 1: 6), av vilka bibelställen vi märka, att även de troende kunna under tiden slumra och likväl icke vara helt döda.

Men nu vill den trofaste Herren uppväcka dig ur en sådan sömnaktighet, att det icke må bli själva döden därav; det är då en salig stund i ditt liv, om du låter dig väckas. Du behöver då icke misströsta och förgås. Herren säger: Alla dem jag älskar, dem tillrättavisar och agar jag; gör därför din flit och bättra dig. Endast »bättra dig», du behöver icke misströsta. Så nådefullt slöt han sin stränga bestraffning till den ljumme läraren i Laodicea. Följ då icke djävulens ingivelse och den bittra, ömtåliga naturen, som vid bestraffningen vill bortkasta all tröst och säga: »Jag är död, jag är ljum, jag bär ingen frukt, därför skall jag lära att icke mer tro på Guds nåd.» Vakta dig! Detta är en bitter rot av Adam. Förödmjuka dig under Guds mäktiga hand.

»Då vi varda dömda, varda vi tuktrade av Herren, på det att vi icke må varda fördömda med världen.» Prisa den eviga barmhärtigheten, att du slipper varda fördömd med världen. Och hör, hur Herren talar. Han säger icke:

Gå bort ifrån mig, tilldess du lärt bära bättre frukt; utan så säger han: Förbliven i mig! förbliven i mig! Grenen kan icke bära frukt av sig själv. - Och hör ännu en gång: Dem jag älskar, dem tillrättavisar och agar jag; gör därför din flit och bättra dig.

De åter, som genom trälsinne äro vanmäktiga och odugliga att bära frukt, igenkännas därav, att de beständigt döma sig själva. De äro väl icke beständigt förkrossade, bedrövade och angelägna om Guds rike, nej, de kunna också stundtals vara helt lättsinniga; men i deras innersta medvetande regerar dom och lag; de se beständigt på sig själva och »veta, att de icke få tro», mena de, ty de äro så och så ogudaktiga, döda, skrymtaktiga, obotfärdiga m.m. Och så länge de äro sådana kunna de ju omöjligen tillägna sig den nåd, som »endast tillhör de rätta, trogna kristna», mena de. Dessa äro ett invärtes olyckligt folk, ehuru de ofta förneka det och påstå sig vara helt sorglösa, varmed de egentligen blott uttrycka en djup, inre grämlse över det lättsinne och den hårdhet, som ofta åtfölja det lagiska trälsinne; men i verkligheten skåda de först och sist på sin egen uselhet, sin falska och eländiga kristendom och kunna därför icke riktigt tro Guds nåd, utan bära en hemlig fördömlse på sina hjärtan, men vänta ofta på bättre tider, då de skola få kraft o.s.v.

Somliga äro ock fallna i någon svårare synd, eller ligga de under någon mäktig och ihärdig frestelse och hava därigenom blivit bortjagade ifrån nådastolen, arbetande på att själva först besegra sin synd, innan de skola tro sig helt benådade. Dessa äro de, som vilja se grenen först bära goda frukter, innan den får inympas i vinträdet. »Men äro de kristna», torde någon fråga, »hava de någon tro, dessa som härmed äro beskrivna?» Det beror på en omständighet, nämligen om ännu deras ande under allt elände likväl ropande och hungrande har sitt öga på Jesus, eller om de tvärt om, med bestämt avslående av denna nåd, hava ögat på något, som de själva först måste göra och varda. Uti den senare händelsen äro de »kainska helgon», som under all sin egen osalighet ändock äro fiender till trons väg och förena sig däruti med de mer nöjda och självbelåtna laghelgonen, vilka uttryckligt lära, att man icke får tro, förrän man blivit så och så förbättrad.

Men de andra, som ännu med allt trälsinne likväl hava sitt öga på Jesus och önskade sig blott kunna tro, utgöra dessa »rykande vekar», som väl icke giva något ljus, men likväl med sin rök bevisa, att där ännu finnes en gnista eld. Ack, I arma, välmenande själar! Hören här eder Herres röst just till eder: Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv, med mindre han förbliver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förbliven i mig. Må det vara dig en skriande orimlighet, men det hjälper icke annat, du måste, mitt i detta ditt olyckliga, hårda och ogudaktiga tillstånd, däri blott synd överflödar, först låta skänka dig den mycket mer överflödande nåden och bliva saligt förenad med din Frälsare, innan du kan bliva en hårsman bättre, ja, innan du ens kan få en ren vilja att bliva bättre. Låtom oss nu betrakta det betydelsefulla ordet: Förbliven i mig!

Märk detta: Förbliven i mig! – Förbliven i mig! Det måste ligga något synnerligen viktigt i dessa ord, efter Herren själv så ofta upprepar dem. Det är icke mindre än tio gånger efter varandra, som Herren brukar det ordet om förblivandet i honom, nämligen tre gånger i v. 4., fjärde gången i v. 5, femte gången i v. 6, sjätte och sjunde i v. 7 samt åttonde, nionde och tionde gångerna i v. 9 och 10, varav var och en må betänka, med vilket allvar och nit vår Frälsare vill inskräpa denna sak hos oss, och hur övermåttan viktig den måste vara, då han så ofta upprepar ett och samma ord. Då måste det ock vara oss av stor vikt att fatta, vad Herren menar. Giv då akt på, hur han talar, och betänk, att han icke säger: Förbliven i min tjänst, förbliven i min efterföljelse, eller förbliven i bön till mig - nej, han talar om ett mycket innerligare förhållande, då han säger: »Förbliven i mig»; »om I förbliven i mig».

Hela det djupa innehållet av detta uttryck lär vi ingen i tiden kunna helt genomskåda eller utsäga; men så mycket inse vi, att det talar om den allra innerligaste förening med honom - sådan han ock uttryckt den med hela denna bild av grenar i ett träd och sedan samma afton uttalade den i sin bön till sin himmelske Fader, då han sade: Att alla de må vara ett, såsom du, Fader, i mig, och jag i dig - jag i dem, och du i mig. Men vad vi kunna förnimma av denna förening och varigenom den uppkommer, det antyder Herren med de förklarande

tilläggen: Om mina ord förbliva i eder - samt förbliven i min kärlek. Vi förbliva i Kristus, då vi förbliva i hans kärlek och hava hans ord icke blott i huvudet och munnen, utan i hjärtat, så att det utgör vår verkliga tröst. Ditt förblivande i Kristus och hans förblivande i dig är ofta den allra största hemlighet; men giv akt på, om du lever av Kristi ord och Kristi kärlek. Är det så, då lever du i Kristus, och Kristus i dig. Du kan väl veta med dig, om du har tröst i Kristus; således: om du plägar hava bekymmer över dina synder och uselheter och då får din tröst endast genom ordet om Kristi kärlek, Kristi rättfärdighet, Kristi blod, eller om ditt hjärta har tröst av sig självt eller av något ditt görande - giv väl akt på, om du har din tröst genom hörande eller genom görande. Då märker du, om du lever av tron.

När du med allt eget arbete aldrig kan bliva tröstad, utan endast genom evangeliets hörande, då märker du, att din tröst kommer av tro. Detta är en punkt så viktig, att den, som icke vill vara bedragen, måste nödvändigt giva akt därpå. Har du ett hjärta, som beror och lever av ordet om Kristus, liksom kroppen av lekamlig spis, då förbliver du i honom och han i dig; då känner du ock, hur ditt hjärta innerligen drages till honom, hungrar och törstar efter honom och blott i honom och hans kärlek får tröst och liv.

Vad det vill säga, att vi leva av Kristi kärlek, och att Kristus lever i oss genom tron, det är härligt beskrivet av Paulus i Gal. 2:19–20: »Jag har genom lagen dött bort från lagen för att leva för Gud. Jag är korsfäst med Kristus, och jag lever icke mera jag, utan Kristus lever i mig; och det jag nu lever i köttet, det lever jag i tron på Guds Son, som har älskat mig och utgivit sig själv för mig.» Se här helgelsens rätta liv och kraft. Det heter: Förbliven i mig - förbliven i min kärlek. Märk, hur aposteln talar: »Jag har genom lag dött bort från lagen - jag lever nu i tron på Guds Son, som har älskat mig» etc. Se här, du arma själ, vad det är, som fattas dig, då du är en slav under synden, då du väl kan förskräckas, ja, förtvivla för synden, men likväl icke kan rent avsky och hata henne, utan synden är väldig över alla dina sinnen och lemmar. Felet är, att du icke har dött bort från lagen, icke är fri och salig i Kristi kärlek, utan är invärtes lagbunden och trälsinnad. Hur var det då möjligt, att du skulle hava liv och kraft och en helig vilja? »Om en lag hade blivit given, som kunde göra levande, så vore rättfärdigheten verkligen av lagen.» Nej, bokstaven dödar; lagen gör blott synden levande och »verksam i våra lemmar till att bära frukt åt döden». Se Rom. 7:4–11.

Vill du hava liv och kraft till någon helgelse, så måste du hava »dött bort från lagen» och leva blott i Kristi kärlek. Aposteln sade: Jag har genom lag dött bort från lagen. Först har själva lagen dödat mig, min självverksamhet och inbillning, nämligen då den uppväckte i mig all »begärelse, och synden genom budordet förförde mig och dödade mig» - »och jag vart död» - det var slut med mig, jag förmådde intet mer göra, känna, tänka eller företaga, kunde icke röra ett finger till min frälsning, jag var förtappad, jag var död; då kom en annan lag, trons lag, och sade: Tro på Herren Jesus! Evangelium förkunnade mig all Kristi förtjänst, hans död och hans kärlek, och allt för mig, och min ande vart levande; och nu, lösgjord från den gamle mannen (Rom. 7:1-3), blev jag förenad med honom, som är uppståndnen från de döda (v. 4), »och jag lever icke mer jag, utan Kristus lever i mig» - hur förklaras det? - »och det jag nu lever i köttet, det lever jag i tron på Guds Son» - vad tror jag då? - »som har älskat mig och utgivit sig själv för mig». Det är själva livet i mitt liv, att Guds Son har älskat mig och utgivit sig själv för mig. Detta heter: »Förbliven i min kärlek.»

Och märk! aposteln säger, att detta var villkoret för att rätt leva för Gud. Han säger: »För att leva för Gud.» »Jag har genom lagen dött bort från lagen för att leva för Gud.» Och när samme aposteln anmärker alldeles detsamma i Rom. 7: e kap., nämligen att förlossningen från lagen är villkoret för en rätt helig tjänst efter Anden - han säger där: »Så haven ock I blivit dödade från lagen genom Kristi kropp på det att vi må bära frukt åt Gud»; och åter, v. 6: »men nu äro vi lösgjorda från lagen, döda från den, i vilken vi höllos fångna, så att vi skola tjäna i andens nya väsen och icke i bokstavens gamla väsen» - då förstår jag Kristus, när han säger: »Förbliven i mig, så skolen I bära frukt.»

Se, det är detta saliga liv, då jag är död ifrån lagen, vet av ingen lag, som kan fördöma mig, ingen gärning, som gör mig salig, ingen synd, som tillräknas mig - vet intet mer än tron på »Guds Son, som har älskat mig och

utgivit sig själv för mig», och sålunda jubilerar i Kristi kärlek - det är detta, som är hemligheten av all sann helgelse, detta, som giver liv, lust och kraft åt mitt eljest iskalla, döda och vanmäktiga hjärta. Jag kan icke glömma och icke förtiga den kärleken, att Guds Son har älskat mig och gjort mig denna stora tjänst, att ingen synd nu fördömer mig, att jag nu lever i ett nåderike, som är väldigt över gärningarna.

Då detta blivit en verklig tro, icke en blott tillfällig känsla, utan en verklig tro, så tager det hela människan med sig, det blir en kraft över hela mitt liv, det omskapar, livar och driver mig att icke mer »leva för mig själv, utan för honom, som för oss har dött och uppstått». »Kristi kärlek tvingar oss, som hålla så före, att en har dött för alla, och därför hava alla dött.» Här torde nu var och en se, vad det betyder: Förbliven i mig, förbliven i min kärlek, då bären I mycken frukt. Det är alldeles icke nog att blott bedja; tusende olyckliga själar bedja och kämpa, men få likväl ingen kraft, intet liv. - Kristus säger ock icke: Förbliven i bönen, utan: »Förbliven i mig, förbliven i min kärlek.» Man måste bliva dödad från lagen, då först kan man göra frukt åt Gud.

Härav skall du lära, att det må kännas så halsbrytande det kan, så finnes intet annat råd, om du någonsin vill bära bättre frukt, än att du först kommer i en riktigt evangelisk och salig trosförening med din Frälsare, märk, innan synden ännu blivit övervunnen, och att du helt tager avsked från all tanke på din egen kraft och fromhet; ja, att du blir dödad från lagen, så att du icke låter fånga samvetet, om ock dina synder vore tusen gånger svårare, utan låter det bliva på allvar sanning, att du själv intet annat kan än synda, och Kristus får bliva alldeles ensam både din rättfärdighet och din starkhet (Jes. 45: 24). Se, det är detta, som vi skola lära, då Kristus tillstodjer satan att »sälla oss såsom vete»; det är detta, som vi så sent vilja tro, nämligen att vi själva ingenting förmå och att Kristus skall ensam vara vår Frälsare; det är för att detta skall bliva en levande sanning för våra hjärtan som vi måste hava dessa ömkliga erfarenheter av synd och övermäktiga frestelser.

Den djupa, eviga inbillningen om någon egen kraft låter icke utdriva sig, förrän vi tyckas alldeles förgås i uselhet. Vi hava väl i huvudet och munnen en ren bekännelse, att vi intet förmå, utan att allt är Guds gåva; men i hjärtat gömmer sig ännu en inbillning, som viskar: Visst är det jag, som skall göra det; visst kan jag, om jag blott vill. Därför hör man oupphörligt detta jag i allt vad de lagbundna tala: »Blott jag vore allvarlig, blott jag hade en ren vilja, om jag blott vore flitig i bönen» o. s. v. - Märk, det är »blott jag», »blott jag», uti allt, som kommer ut ur hjärtat. Då kan man märka, vad som bor därinne. Helt annorlunda, då det heter så: »Det är slut med mig; jag kan nu alls intet göra; jag måste hellre tusende gånger fara till helvetet, än jag kan göra det minsta till det ondas besegrande; jag är icke ens skicklig att tänka något; jag märker, att när jag blir skicklig till något, så är det en gåva av Herren.»

Se, sådant ville Kristus säga, då han tillade: Mig förutan kunnen I intet göra. Och det är anmärkningsvärt, att i grundtexten står ett dubbelt nekande, som uttrycker: »alldeles intet». Jag vill icke glömma, att Herren själv här sagt: »I kunnen alls intet, alls intet göra.» Och han har ännu härtill lagt en bild, som på det starkaste uttrycker detta »alls intet», nämligen i den från stammen avbrutna grenen, som ligger på marken och förtorkas; det är ju omöjligt, att en sådan gren skulle i detta tillstånd bära frukt. Se, om en sådan gren säger Kristus: »Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv, med mindre han förbliver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förbliven i mig.» Allt bedjande, allt allvar, all kamp och strid äro fruktlösa, till dess I ären först inympade i mig. Med mindre I förbliven i mig, kunnen I ingen frukt bära. Så talar Kristus här.

Och så säger aposteln: »Vi äro icke ens skickliga att tänka något, såsom av oss själva.» Besinna, när man icke ens kan regera sina tankar, vad kan man då göra? Så säger ock samme apostel, att Gud även måste giva dig den goda uppriktiga viljan. Han säger: »Gud är den, som verkar i eder både vilja och gärning för sitt välbehags skull.» Och detta verkar han i de förödmjukade själar, som av sina egna fruktlösa bemödanden endast lärt, att de själva alls intet förmå. När de höra hans röst och låta sig vändas till Jesus, gör han dem levande i honom. Men vilja de själva strida och verka, då måste ännu allt ont råda över dem. Sådant hade en gammal kristen lärt, då han till en yngre broder, vilken klagade över sin ömkliga vanmakt i striderna, gav det underliga svaret: »Det

är ju icke möjligt, att du kan segra, medan du strider.» Då detta ansågs alltför kätterskt, tillade den gamle: »Så länge du strider, menar jag, så länge ditt eget jag ännu har någon kraft oförsökt och ärnar genom den övervinna.» Nej, du skall bliva till intet. Då kommer Herren och frågar dig: Har du ännu någon förmåga att försöka? Kan du ännu göra något själv? Svarar du då av hjärtat: Nej, jag är förtappad, det är slut med mig; så säger Herren: Då kan jag väl draga dig upp ur den djupa dyn och ställa dina fötter på en klippa och göra dina steg fasta.

Så hava vi då funnit, att allt liv, all lust och kraft att bära frukt beror av förblivandet i Kristus. När jag har den saliga hemligheten i mitt hjärta, att jag är i Guds vänskap, att Gud förlåtit mig alla mina synder, och att jag har av Kristus en sådan utsägligt stor tjänst och nytta, nämligen att ingen synd tillräknas mig, utan jag lever i ett sådant förhållande av beständig skuldfrihet, som om ingenting vore synd, som om aldrig någon lag varit oss given, varken ett eller tio bud - o, då blir mig den Herren på allvar dyrbar, och då bryr jag mig föga om hela världen, då vill jag leva för min Herre, då bekänner jag honom med ord och exempel och »gör nu med nöje, vad förr varit svårt».

Jag är väl icke befriad från det orena och motsträviga köttet, men i denna trosförening med Frälsaren ligger dock den egentliga fruktbärande kraften; därjämte kan jag nu först rätteligen bedja emot allt ont, ty jag beder nu i tron och i Jesu namn, och icke med detta självtröstande syfte, som förut gjorde, att Herren icke kunde höra mig; ty då hade endast min själviska inbillning fått näring. Nu har jag allt uti Herrens nåd och ser blott på hans välbehag; och då gäller vad Herren här säger: »Om I förbliven i mig, och mina ord förbliva i eder, allt det I viljen skolen I bedja, och det skall ske eder» (v. 7). Och vad du icke får på denna väg, nämligen genom förblivandet i honom, det befall åt hans vishet och välbehag. Han kunde väl, om han ville, göra dig alldeles helig och änglaren; men han vet bäst, vad som är oss nyttigast. Du svarar: »Icke kan den Helige vilja det onda; visst måste felet vara hos mig, då jag icke får den och den kraften!»

Sannerligen, felet är visst hos dig, men nämligen något sådant fel, som Kristus omtalat. Du vill t.ex. leva i din egen starkhet och icke i hans nåd, då är det felet. För en sådan benägenhet lät han Petrus sållas av satan och Paulus kindpustas av en sådan, för att lära honom att icke förhäva sig, och sade: Min nåd är dig nog; ty min kraft fullkomnas i svaghet» (2 Kor. 12). Den gången var svagheten för Paulus hälsosammare att lära känna än starkheten. Eller du vill leva i fåfänglighet, i en förströdd och världslig anda och icke hålla dig tätt intill din Frälsare, men vill dock själv föra ett verksamt och kristligt leverne; då är det felet, ty då avtaga genast frukterna, och Herren säger: Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv o. s. v. Likaså, om du lever i otro och trälsinne, såsom redan är visat, då kan du icke bära frukt.

Härav kommer, att om det ock ser ut än så orimligt, att du skall fortfara att förbliva i honom, då det synes dig så skröpligt med din kraft, så finnes intet annat råd; vart skall du fly? Han är den ende, som har makt i himmelen och på jorden! Han är den ende ormaförtramparen, som är kommen att nedslå djävulens gärningar. Sök blott att bliva ännu närmare förenad med honom och komma till en ännu vissare tro. Ty om han ock ännu betar sig underligt och låter dig med Paulus ännu bära en påle för köttet och kindpustas av satans ängel, så beror likväl din frälsning blott av förblivandet i honom; företager du dig något annat, då är det redan avgjort, att det blir intet annat än döden, såsom Herren här vidare säger: »Om någon icke förbliver i mig, är han utkastad, såsom grenen, och förtorkad.» Märk detta förtorkad!

Detta är den bedrövliga följden av bortoblivande från Frälsaren. Hur ofta hava vi icke sett, att då en själ genom sitt förnuft, genom det naturliga lagsinnet eller ock genom laglärare blivit bragt under trældom, övergivit sitt fäste i Kristus och företagit sig att på egen hand kämpa och bedja och strida, eller blott att vänta på en större kraft eller en djupare ånger, innan hon skulle anamma den stora nåden i Kristus, så blev följden, att hon med var dag blev allt torrare, blev ännu mer kall och död, så att hon omsider icke ens kunde bekymras om sitt tillstånd, utan lät allt gå, såsom det ville, och blev slutligen alldeles död! Sådant ligger i Kristi ord: han är

förtorkad - han är förtorkad »såsom grenen». Nu veta vi, att om en gren blivit avskuren från sin stam, så kan den ännu inympas och bliva levande, om det blott sker snart; men får den länge ligga i det avskilda tillståndet, så att den hinner förtorkas, då duger den icke mer att inympas, det är för sent, den är död. Så går det ock med själar. Därför är det ett viktigt ord, då David säger: »För detta skola alla heliga bedja dig i rätt tid» Märk: »i rätt tid! » d. ä. förrän de så förtorkas, att de icke mer kunna röras av något bekymmer, utan äro helt döda. Se, den själ, som själv bekymras, att hon är förtorkad, själv straffar och dömer sig, den är icke helt död, den har ännu just i detta bekymmer beviset, att hon icke är helt förtorkad; ty den som blivit helt död och förhärdad, den är nu synnerligt nöjd med sig, eller ock, i avgjord förtvivlan, fientlig mot sanningen och vill icke höra något Guds ord. Men sådan kan man bliva, då man börjar gå borta från Frälsaren; ty när då hjärtat lider av tomhet och ledsnad, när det icke mer har sin skatt och glädje i Frälsaren, så är det öppet för allehanda andra gudar, skatter och lustar, och då lägger djävulen det ena bandet efter det andra på den arma själen.

Många bedrövlige exempel hava visat oss detta. Och dessa ärnade en gång intaga himmelen! Nu äro de på nytt i fiendens våld, »två gånger döda och uppräckta med rötterna». Och hur börjades det? Endast därmed, att de läto jaga sig från nådestolen. De hade till äventyrs fallit i en svårare synd. Detta var visst redan illa, men hade dock kunnat hjälpas, om de blott hade förblivit i tron; men då läto de även den falla, flydde bort från nådestolen, såsom Adam flydde från Gud, när han hade syndat, och de började nu med egna krafter kämpa och ville visa Gud bättre frukt, innan de skulle åter begära hans nåd; och då gick det så, som Herren här säger: grenen kan icke bära frukt, då den icke förbliver i vinträdet, den förtorkas - de blev mer och mer fångslade i synden, mer och mer vanmäktiga och omsider helt liknöjda. Och nu äro de döda. Se då här allvaret av Kristi förmaning: »Förbliven i mig. Om någon icke förbliver i mig, är han utkastad, såsom grenen, och förtorkad, och man samlar dem tillhoppa och kastar dem i elden, och de brinna.»

När intet ord av Kristi mun kan vara utan sin djupa betydelse, varför slutar det här med »brinna»? Förskräcklig är denna antydning; men den är av den eviga Sanningens mun. Herren bevare alla troende! Herren vare prisad för den nådefulla tillsägelsen: Förbliven i mig! Förbliven i min kärlek! Såsom Fadern har älskat mig, så har jag ock älskat eder - förbliven i min kärlek!

– C-O Rosenius

(Trettonde årgången, år 1854)

© Pietisten 2025

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com